

Зміст

Анотація	2
Управлінська діяльність заступника з навчально-виховної роботи у сільській малокомплектній школі.....	3
Реалізація виховних завдань школи.....	24
Напрямки реалізації проекту « Якісна освіта — сільським дітям».....	31

Анотація

У роботі «Організація навчально-виховного процесу у сільській малокомплектній школі» висвітлюються питання управлінської діяльності заступника з навчально-виховної роботи у сільській малокомплектній школі, складники управлінської моделі, планування методичної роботи, річного плану на навчальний рік, структурні елементи НВК та взаємозв'язок між ними, аналізується робота педагогічного та учнівського колективу з впровадження виховної системи школи «Виховання громадянина—патріота своєї держави», визначаються головні завдання, принципи системи, структура учнівського самоврядування та напрямки роботи учнівського осередку.

У розділі «Напрямки реалізації проекту «Якісна освіта — сільським дітям», враховуючи вимоги сьогодення, можливості педагогічного й учнівського колективів, батьківської спільноти, громадських організацій, визначено напрямки цього проекту, форми та очікувані результати у підвищенні якості освіти, відкритті обдарованих дітей, зміцненні здоров'я учнів, створенні матеріальної бази школи, фінансуванні школи, створенні психологічного шкільного центру, визначено завдання для реалізації Основних напрямків виховання для закладу.

Робота «Організація навчально-виховного процесу у сільській малокомплектній школі» може бути використана для роботи адміністрації малокомплектних шкіл, педагогам-організаторам.

I . Управлінська діяльність заступника з навчально-виховної роботи у сільській малокомплектній школі

У Концепції загальної середньої освіти велика увага приділяється розвитку особистості та надання якісної середньої освіти. Проте доступ до якісної освіти повинен бути в однаковій мірі як у міських, так і в сільських школах.

Основними питаннями для сільської малокомплектної школи є удосконалення стилю керівництва такими школами, навчально-виховного процесу, співпраця учительського та учнівського колективів; підвищення майстерності учителів, збагачення навчально-матеріальної бази.

У зв'язку з ліквідацією дитячого садка у селі виникла необхідність об'єднати дошкільну установу зі школою. Ось уже 6 років поєднується навчально-виховний процес спільно з дошкільним закладом. Це внесло зміни до планування роботи школи в навчально-виховному процесі, більш тісному зв'язку початкової ланки з дошкільною, співпраця вихователя дитячого садка з учителями початкових класів, спільні педради та взаємовідвідування занять і уроків, обговорення наступності дошкільної та початкової ланки. Процес реорганізації закладу у навчально-виховний комплекс зумовив і пошук вільних кімнат для ДНЗ, необхідних для перебування дітей. Також внеслись корективи у харчування дітей, контроль за його якістю .

Найбільша роль у навчально-виховному процесі нашої школи надається вчителю. Учитель у малокомплектній школі — здебільшого це викладач кількох предметів. Тому необхідною умовою для викладання є майстерність учителя, його професійний ріст. Для цього здійснюється керівництво ефективною діяльністю учителя.

Воронівський НВК «загальноосвітня школа І-ІІ ступенів—дошкільний навчальний заклад» — сільська малокомплектна школа. Навчається у ній 44 учні та 14 дошкільнят.

Педколектив школи працює над проблемою **«Підвищення ефективності уроку шляхом впровадження інноваційних методів навчання»**.

Працює 4 методичні об'єднання :

- Учителів початкових класів;
- Класних керівників;
- Учителів суспільно-гуманітарних наук;
- Учителів математично-природничого циклу.

Кожне методоб'єднання визначило для себе проблему та завдання.

Методоб'єднання учителів природничо-математичного циклу працює над проблемою: «Впровадження інноваційних форм і методів навчання».

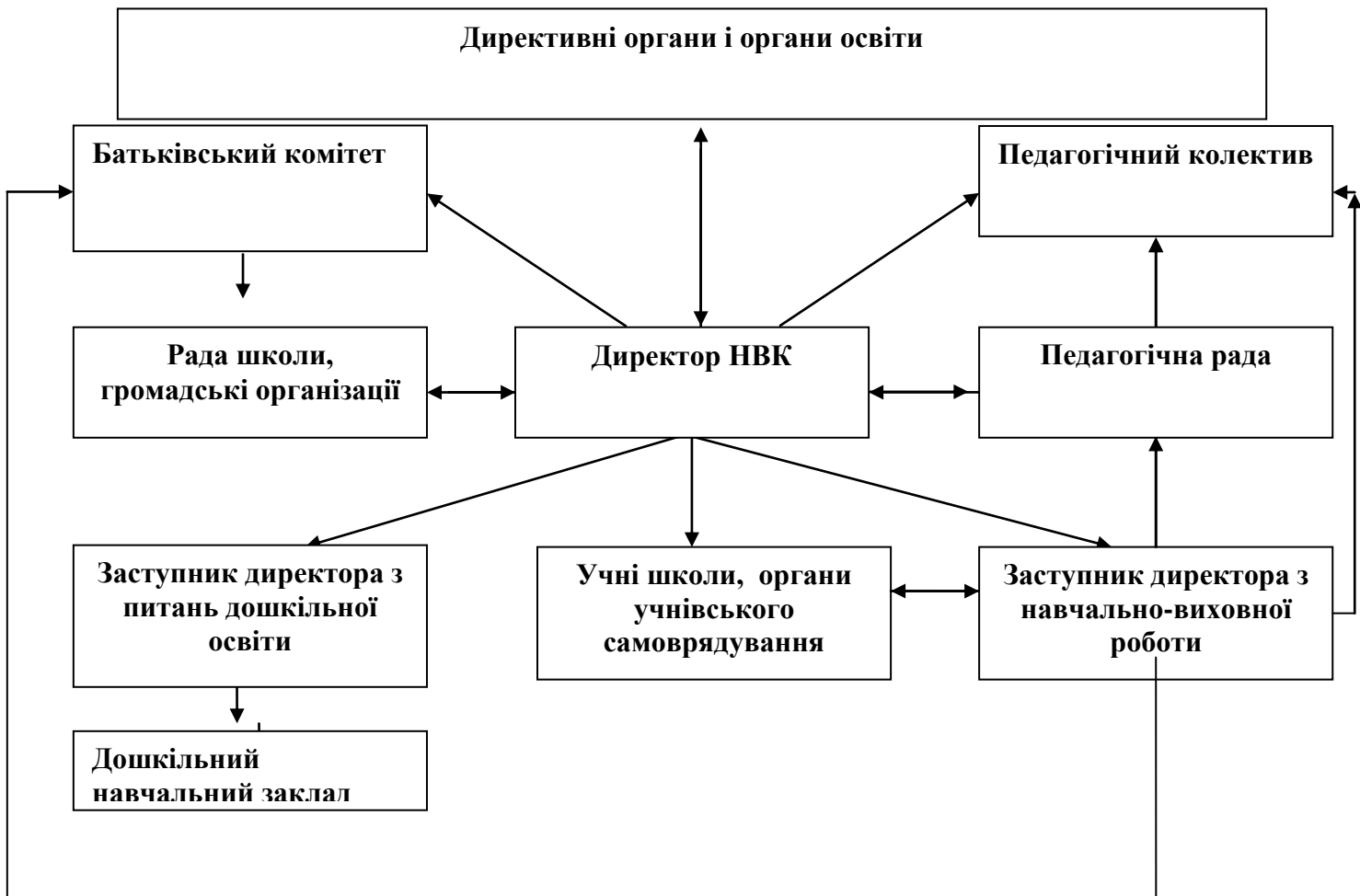
Методоб'єднання учителів суспільно-гуманітарних наук працює над проблемою : «Розвиток пізнавальної активності учнів у процесі навчання і виховання».

Методоб'єднання учителів початкових класів — «Особистісно зорієнтоване навчання».

Проблема методоб'єднання класних керівників : «Урізноманітнення форм і методів спільної роботи сім'ї і школи, громадськості над формуванням особистості, виховання свідомого громадянина своєї держави».

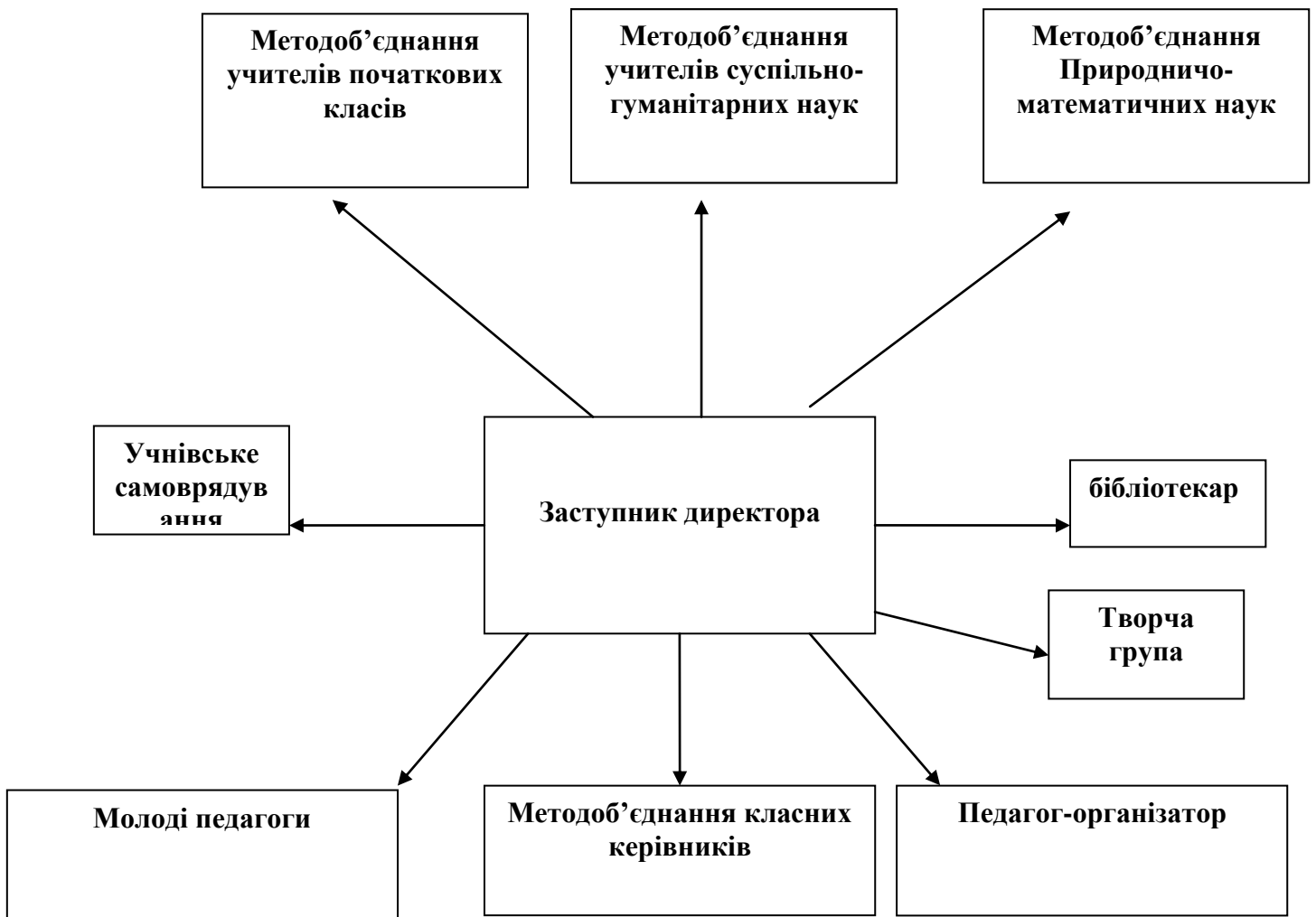
Забезпечення навчально-виховного процесу нашого закладу складають відповідні взаємозв'язки між його учасниками. Вигляд структури малокомплектної школи має такий вигляд:

Структура Воронівського навчально-виховного комплексу «загальноосвітня школа I-II ступенів — дошкільний навчальний заклад»

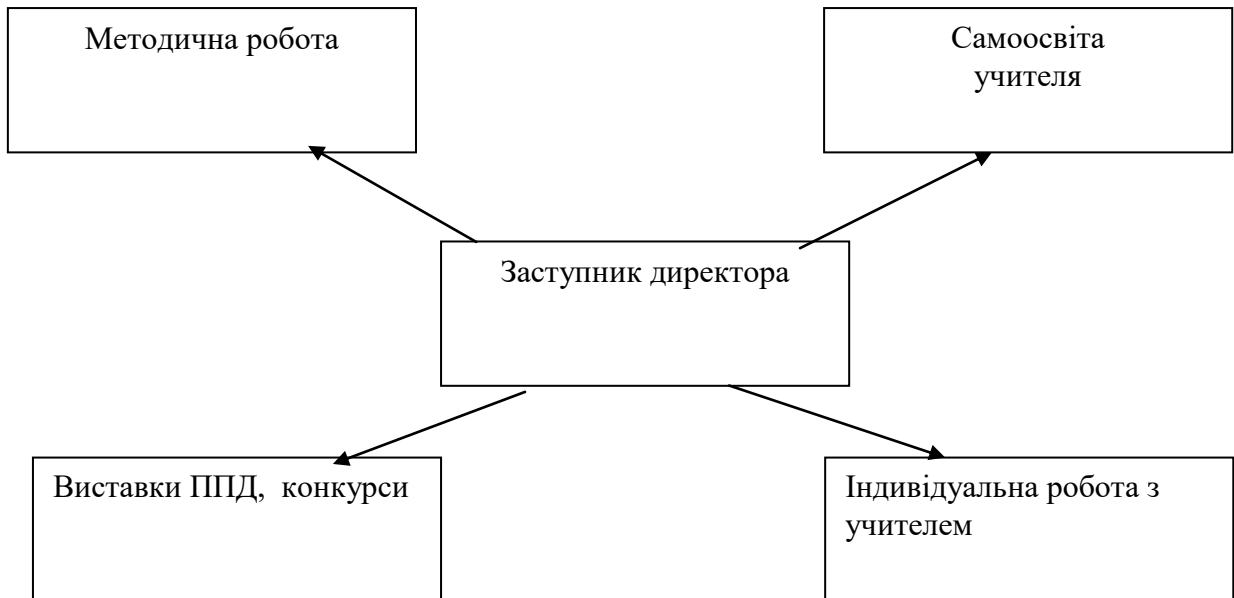
Натхненником усіх справ у школі, організатором дієвості звичайно є заступник директора з навчально - виховної роботи. Модель управлінської діяльності заступника полягає у тісній співпраці з усіма учителями індивідуально, методичними об'єднаннями, творчою групою, педагогом-організатором, молодими спеціалістами, учнівським самоврядуванням, бібліотекарем.

Модель управлінської діяльності заступника з навчально-виховної роботи Воронівського НВК

Для ефективної роботи учителя заступник з навчально-виховної роботи використовує різні види управління, які б сприяли якісному навчально-виховному процесу у методичній роботі, самоосвіті учителя, участі у шкільних та районних виставках ППД, конкурсах «Учитель року», інтернет-конференціях. Заступник директора проводить індивідуальні бесіди з учителями, є наставником молодим педагогам, сприяє творчій атмосфері в колективі, дає рекомендації для поповнення методичного і навчальних кабінетів дидактичним та наочним матеріалом, створення портфоліо учителя та учня.

Види управління ефективною діяльністю учителів

Управлінська модель нашої школи має такі складники:

1. Забезпечення педагогів методичною, предметною, довідковою літературою. Передплата фахових газет і журналів.
2. Створення позитивного психологічного мікроклімату в колективі.. Без цього жодна ідея не буде втілена, адже педагогічні колективи неоднорідні за фаховою майстерністю, віком, характерами працівників. До того ж, вони переважно жіночі, а жіночі колективи більш емоційні, ситуативні, у них частіше виникають конфлікти.
3. Виявлення творчих учителів через анкетування, діагностику.
4. Визначення рейтингу творчого вчителя, дослідження результатів його роботи.

5. Вивчення, узагальнення й поширення передового педагогічного досвіду через залучення педагогів до виступів на семінарах, конференціях, педрадах, методоб'єднаннях, педагогічних читаннях.
6. Моральні й матеріальні стимули творчої праці вчителів.
7. Створення умов у педагогічному колективі для розвитку творчості кожного вчителя.
8. Різноманітна робота з підвищення професійного рівня педагогічних кадрів.

Розглянемо перший складник управління діяльністю учителя. **Забезпечення педагогів методичною, предметною, довідковою літературою. Передплата фахових газет і журналів.**

Методична, предметна і довідкова література знаходиться у нашій бібліотеці та методичному кабінеті. Створено каталог методичної літератури, у методичному кабінеті та в домашній бібліотеці учителя.

Для підвищення свого професійного рівня вчителі передплачують фахові журнали. Аналізуючи стан передплати на цей рік, можна сказати, що на одного учителя припадає по одному фаховому примірнику. Крім того, деякі журнали ми виписали на школу.

Методичний кабінет поповнюється літературою за рахунок коштів самих учителів. Декілька примірників літератури надійшло з районного відділу освіти.

Другий складник полягає у створенні **позитивного мікроклімату в колективі**. З цього питання надається допомога психологічній служби районного центру, проходження курсів перепідготовки при ЧОПОП. Наші вчителі співпрацюють з психологічною службою районного центру, відвідують тренінги та семінари, проводяться консультації з психологом, який закріплений за школою. Велике значення має самоосвіта учителів та заступника директора з навчально-виховної роботи з психологічних питань, деякі питання розглядаються на шкільних педрадах, вивчаються самостійно.

Третій складник полягає у виявленні творчих учителів через анкетування, діагностику, проводиться щороку і допомагає визначити проблеми, успіхи, професійний ріст учителя . У цьому напрямку проводимо три види анкетування і діагностування.

1. Діагностування учителя для виявлення прогалин та умінь використання прийомів та інноваційних методів навчання на уроці. Як виявляється, на уроці більшість учителів уміють реалізовувати самостійну роботу, розвиток пізнавальних інтересів, використання дидактичного матеріалу, розвиток логічного мислення. У деяких питаннях мають труднощі.: це використання краєзнавчого матеріалу на уроках, використання ТЗН, наочності, профорієнтаційна робота на уроках, використання інноваційних методів, уміння забезпечити самоаналіз уроку.

Для підвищення професійної грамотності учителя використовуємо такі види роботи :

1. Випуск методичних бюлетенів.
2. Використання рекомендацій у друкованому вигляді кожним учителем у своїй теці проблемного питання .
3. Індивідуальні бесіди з учителем.
4. Участь учителя у підготовці до педради чи методоб'єднання, педагогічного читання та виступ з цим питанням.

2.. Методичні картки для виявлення щорічної участі учителя у шкільних та районних формах методичної роботи.

3. Картка особистісного зростання педагога.

Аналізуючи записи методичних карток та карток особистісного росту, створюється узагальнююча таблиця участі наших учителів у методичній роботі за п'ять останніх років, також проводиться щорічний аналіз участі у методичній роботі і висвітлюється в наказі з методичної роботи , який пишеться на початку навчального року.

Учитель малокомплектної школи викладає по кілька предметів, тому на одного учителя падає багато шкільної роботи, так і участі в районній методичній роботі.

Тому наступним складником управлінської діяльності заступника є **визначення рейтингу творчого учителя і дослідження його роботи.**

Рейтинг ефективної діяльності учителів за рік

визначається за такими параметрами:

	Виступи на педраді	педчитанн	Відкритий урок	Відкритий виховний	Предметні тижні	кабінет	Виставка ППД	Учитель року	Методичний посібник	Виступи на их семінарах	конкурси	Друк у фаховій пресі	Фахова передплата
Прізвище, ім'я по батькові	+	-	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+

Наступним складником є вивчення, узагальнення й поширення передового педагогічного досвіду через залучення педагогів до виступів на семінарах, конференціях, педрадах, методоб'єднаннях, педагогічних читаннях.

Ефективність діяльності учителя вимірюється підготовкою учителів до засідання педрад, методичних об'єднань. При підготовці до педради деякі питання невнутрішньошкільного контролю пропонуємо підготувати нашим учителям. При цьому використовуємо літературу, що надійшла до методичного кабінету, фахові журнали, літературу з бібліотеки, рекомендації Черкаського обласного інституту вдосконалення вчителів, використання інтернету. Такі питання готують учителі на педраду:

Організація та гігієна розумової праці учня.

Робота педагогічного колективу з обдарованими дітьми.

Майстерність класного керівника: його творча ініціатива, удосконалення методів роботи з учнями.

Це є ще однією із форм роботи з делегування повноважень. Наступний складник — це різнопланова робота з підвищення професійного рівня педагогічних кадрів.

У нашій школі вона складається з таких форм роботи:

- Атестація
- Декада творчості й ініціативи
- Відкриті уроки учителів
- Взаємовідвідування уроків учителями
- Участь учителя в методичній роботі школи та району
- Самоосвіта учителя
- Опанування ІКТ та їх використання в навчально-виховній роботі
- Наставництво
- Робота з молодими вчителями
- Індивідуальні бесіди з учителями

Для взаємовідвідування учителями уроків складається графік .

Графік взаємовідвідування уроків на 2010-2011 н.р.

№ п/п	місяць	предмет	відповідальний
1.	вересень	Початкові класи	Озірна Л.В.
2.	жовтень	Початкові класи	Озірна Л.В.
3.	листопад	Початкові класи	Озірна Л.В.
4.	Грудень	Історія , англійська мова, етика	Перегін Н.І.
5.	Січень	Українська мова, укр.. література	Перегін Н.І.
6.	Лютий	зарубіжна література, музика, художня культура	Перегін Н.І.
7.	Березень	біологія , математика, фізкультура	Благовісна Н.В.
8.	Квітень	Хімія, географія, фізика, основи здоров'я	Благовісна Н.В.
9.	травень	Трудове навчання, креслення	Благовісна Н.В.

Графік складено з урахуванням відвідування всіх предметів, а відповідальними призначені голови методоб'єднання. Цей графік може змінюватися в процесі навчально- виховного процесу.

Одним із факторів стимулювання творчості вчителя є атестація. Результати роботи вчителів, що атестуються протягом навчального року, вивчаються адміністрацією школи та членами атестаційної комісії, доводяться до відома всіх працівників школи.

2.Атестація сприяє реалізації найновіших досягнень психолого-педагогічної науки, передового педагогічного досвіду. Для цього в закладі складено перспективний план підвищення кваліфікації педагогів, графік проведення атестації, проводяться засідання атестаційної комісії, творчі звіти учителів, що атестуються, проведення ними відкритих уроків, виховних заходів. презентація власного портфоліо, участь учителів у районних конкурсах та семінарах.

На початку навчального року складається графік проведення атестації.

А учитель, що атестується, пропонує проведення відкритого уроку та виховних годин з вказівкою дати та теми. Складається графік проведення таких уроків.

Самоосвіта учителя є елементом виробничої діяльності кожного учителя, який вільно обирає матеріал, прийоми й засоби роботи над собою. Такий принцип організації самоосвіти— поєднання її обов'язкового характеру з добровільно обраним змістом— найбільше виправдав себе. Ефективність самоосвіти педагогів залежить від стилю управління педагогічним колективом, який передбачає індивідуальний підхід до кожного вчителя, всіляку підтримку його творчості, прагнення до самореалізації діяльності.

Необхідною умовою плідної роботи педагогічного колективу школи є організація самоосвіти шкільною адміністрацією:

- Створення оптимальних умов для самоосвітньої роботи;
- Організація семінарів для вчителів з питань і засобів самоосвітньої роботи;
- Визначення конкретних вимог до вчителів стосовно самоосвіти; забезпечення внутрішкільного контролю за цією ділянкою методичної роботи.

Які ж умови для плідної самоосвітньої роботи вчителя?

- Збільшення його вільного часу завдяки
  - Раціоналізації розкладу уроку;

- Встановленню режиму школи

- Упорядкування практики чергування в школі;

—припиненню практики покладання на вчителів виконання невластивих їх видів роботи; унормування кількості шкільних засідань і часу їх проведення.

-Рівномірному розподілу громадських доручень;

- Перенесенню частини роботи на батьків, громадськість, учнівське самоврядування.

• Друга умова: наявність у розпорядженні шкільної і власної бібліотек;

• Третя— хороший методичний кабінет у школі.

Найважливішими напрямками самоосвіти в навчальному закладі є:

• вивчення нових програм і підручників;

• Усвідомлення їх особливостей і вимог;

• Вивчення додаткового науково-методичного матеріалу;

• Розв'язування педагогічних ситуацій і завдань;

• Опанування ІКТ

Вивчення нових програм і підручників учитель опановує при складанні календарних планів, нові програми обговорюються на шкільних методоб'єднаннях, на методичній раді і самостійно.

Окремо хочу спинитися на використанні комп'ютерних технологій в навчально-виховному процесі. Залучення до навчальної діяльності засобів ІКТ суттєво впливає на зміст, організаційні форми, методи навчання та управління, а також спричинює істотні зміни в діяльності учнів, учителів, керівників навчальних закладів. Використання вчителями-предметниками вказаних засобів при підготовці до уроків (розробка навчальних, методичних, роздаткових матеріалів, наочності та ін.); у проведенні уроків (демонстрація презентацій, відео- та аудіофрагментів, використання мультимедійних навчальних програм та ін.) підвищує їх професійний ріст.

За аналізом використання ІКТ у нашому закладі маємо такі результати:

З 14 учителів, бібліотекаря та вихователя ДНЗ володіють комп'ютером 75, 4 %, на уроках застосовують — 40, 6 %. Учитель, який володіє і застосовує ІКТ, і

проведе урок на кращому рівні, і виконає методичну роботу краще, і підготує дидактичний матеріал, і оформить класний кабінет.

4. Наступним складником підвищення професійного рівня вчителя є наставництво. На початку навчального року заступник пише наказ про наставництво для молодих педагогів. Наставник відвідує уроки, допомагає молодому спеціалісту, запрошує до себе на урок.

Індивідуальна робота з педагогами і молодими спеціалістами полягає у підтримці педагога, підказці та вирішенні методичних, виховних проблем.

Як приклад, можна взяти наказ про ведення журналів. Це і внутрішньо шкільний контроль заступника, так і одна з форм індивідуальної бесіди з учителем .

Попередньо повідомляю учителям про перевірку журналів. Після перевірки проводжу індивідуальну бесіду з кожним учителем для визначення можливих недоліків і їх усунення. Індивідуально аналізується відвіданий урок чи виховний захід.

Наступник складником управлінської діяльності учителя є участь учителя в методичній роботі школи та району. Планування роботи методичної ради школи враховує специфіку структури малокомплектної школи. Працює 4 методоб'єднання :

- Класних керівників
- Учителів початкових класів
- Суспільно-гуманітарних наук
- Природничо-математичних наук

Методична рада Воронівського НВК складається з заступника директора, голова ради та членів ради: директора НВК, керівників методичних об'єднань учителів. природничо-математичного циклу, суспільно-гуманітарного циклу вчителів початкових класів, класних керівників та класоводів.

Засідання методичної ради проводиться 5 разів на рік. Окремо складено план роботи методичної ради з учителями закладу для себе як заступника.

План роботи методичної ради на 2010-2011 навчальний рік

засідання	дата	тематика	примітка
I	серпень	<p>1. Організація методичної роботи в школі.</p> <p>2. Затвердження річного плану роботи ради методичного кабінету.</p> <p>3. Методична оперативка: ознайомлення з методичною літературою, з методичними рекомендаціями з вивчення базових дисциплін у 2010-2011 н.р.</p> <p>4. Про підготовку матеріалів досвідчених учителів до друку.</p>	
II	жовтень	<p>1. Про вивчення досвіду роботи учителя початкових класів Озірної Л.В.</p> <p>2. Про підготовку до конкурсу «Учитель року-2011»</p> <p>3. Про проведення шкільних предметних олімпіад.</p> <p>4. Про взаємовідвідування уроків.</p> <p>5. Про поповнення навчальних кабінетів роздатковим та дидактичним матеріалом.</p>	
III	Січень	<p>1. Аналіз участь учнів у I і II турі предметних олімпіад.</p> <p>2. Проведення тематичного обліку знань з навчальних дисциплін.</p> <p>3. Про підготовку до районної виставки ППД.</p> <p>4. Про впровадження педагогічних ідей О.А. Захаренка.</p> <p>5. Про проведення декади ініціативи і творчості</p>	
IV	Березень	<p>1. Про роботу з обдарованими учнями.</p> <p>2. Про атестацію вчителів.</p> <p>Визначення тематики проблемних питань на новий навчальний рік. Аналіз роботи педколективу над проблемними питаннями школи</p>	
V	травень	<p>1. Аналіз роботи педагогічного колективу з батьками учнів.</p> <p>2. Діалог: Підсумки роботи МО НВК за рік.</p>	

План роботи методичної ради з учителями Воронівського НВК

№ п/п	Тематика засідань	Дата	Хто відповідає
1.	Планування роботи методоб'єднань НВК, планування публікацій, визначення завдань на 2010-2011 н.р.,	вересень	Цимбалюк Т. А.
2.	Діагностичне анкетування учителів	вересень	Цимбалюк Т..А.
2.	Педагогічні читання:	жовтень	Чередніченк о Т.В.
3.	Тиждень педагогічної майстерності	листопад	Цимбалюк Т. А.
4.	Методичний фестиваль по обміну досвідом	грудень	Перегін Н. І.
5.	Методична оперативка: ознайомлення з методичною літературою.	Січень	Благовісна Н.В.
6.	Декада ініціативи і творчості	лютий	Цимбалюк Т. А.
7.	Творчий звіт учителів, що атестуються.	лютий	Цимбалюк Т.А.
8.	Відвідування уроків з метою вивчення впровадження інноваційних методів навчання	березень	Костенко А.М.
9.	“Круглий стіл“: Мої педагогічні знахідки.	Квітень	Озірна Л.В.
10.	Діалог: Підсумки роботи МО НВК за рік.	травень	Цимбалюк Т. А.
11.	Методичний тиждень директора, заступника директора, учителя-методиста	квітень	Коваль Т.П.
12.	Методичний тиждень молододосвідчених учителів	березень	Цьопа Ю.В.
13	Випуск методичних бюлетенів.	щомісяця	Озірна Л.В.

Творча група нашого закладу складається з творчих вчителів, на яких делегуються повноваження і управлінські рішення.

Творча група учителів початкових класів презентувала матеріал на конкурс «Початкова освіта ХХІ ст..» , дидактичні матеріали для 1 класу, методичний посібник «Мандрівка Золотою підковою Черкащини». Відповідно до плану роботи творчої групи учителі беруть участь у районних конкурсах.

План роботи творчої групи

№ п/п	Зміст роботи	Дата виконання	Хто відповідає	Відмітка про виконання
1.	Обговорення плану роботи творчої групи, розподіл доручень, організація виставки “ З досвіду вчителів“	15. 09	Цимбалюк Т. А.	
2.	Розробити графік взаємовідвідування уроків	19. 09.	Цимбалюк Т. А.	
3.	Педагогічна світлиця «Я творчий учитель». Виставка дидактичних матеріалів учителів .	До 20.11	Озірна Л. В.	
4.	Вивчення науково-педагогічної та методичної літератури, що є в методичному кабінеті, класних кабінетах та бібліотеці.	15.09	Члени творчої групи	
5.	Підготувати матеріали на виставку ППД	Лютий 2011 року	Цимбалюк Т. А.	
6.	Підготувати матеріали досвідчених вчителів для публікації у фахових журналах	Протягом року	Цимбалюк Т. А.	
7.	Підготувати учнів до участі в районних олімпіадах з основ наук, конкурсі ім.. П. Яцика	До листопада	Творча група	
8.	Провести аукціон педагогічних ідей “Педагогічна шкатулка“	Січень	Члени творчої групи	
9.	Узяти участь у Всеукраїнському конкурсі “Учитель року-2011“	Листопад-грудень	Цимбалюк Т. А.	
10.	Обговорити досвід роботи учителя початкових класів Озірної Л.В.	березень	Озірна Л.В.	
11.	Підвести підсумки роботи творчої групи за 2010-2011 н. р.	травень	Цимбалюк Т. А.	

Ефективність роботи учителя залежить від **створення умов для розвитку творчості кожного вчителя у педагогічному колективі**

Творчий учитель—це завжди знахідка для дитини. Творчість — це особистість, яка під впливом зовнішніх чинників набула потрібних для актуалізації творчого потенціалу додаткових мотивів, особистісних утворень, здібностей, які допомагають досягти творчих результатів в одному чи кількох видах творчості.

Щороку проводимо конкурси: «Кращий урок року», «Кращий виховний захід », «Кращий класний керівник», «Кращий кабінет».

Визначення кращого уроку, виховного заходу проводиться за такими критеріями:

1. Дотримання усіх вимог побудови уроку до вікових особливостей учнів.
2. Використання інноваційних методів навчання.
3. Використання проблеми вчителя, над якою він працює.
4. Врахування думки учнів з проведенням анкетування.
5. Врахування думки вчителів.

Для визначення враховується думка колег, учнів.

Ефективність управлінської діяльності роботою вчителя забезпечується системою чіткого **планування, високим рівнем виконавської дисципліни** при різнобічному розвитку демократизації й гуманізації процесу управління.

Важливою ланкою управлінської діяльності є **планування роботи**.

Основним документом роботи школи є **річний план** . Заступник складає план роботи на тиждень, місяць, це фіксується у річному плані. Указується відповідальний за виконання того чи іншого виду роботи. Класні керівники та класоводи складають свій план виховної роботи за шкільним планом . Виховний план складено за розділами «Основних орієнтирів виховання». На тиждень.

Квітень

Дата	Заходи по забезпеченню всеобучу	Удосконалення навчально-виховного процесу	Виховна та позакласна робота	Внутрішньо шкільний контроль	Робота з кадрами	Робота з батьками, учнями, суспільними організаціями	Фінансово-господарська робота, безпека життєдіяльності
28-01-	Перевірка відвідування учнями школи. Адміністрація школи.	Нарада при директору: Про підготовку до ремонту школи, про заходи щодо оздоровлення дітей, про ведення класних журналів. <i>Директор школи.</i>	1. День гумору «Весела перерва». Конкурс гуморесок, жартівливих пісень. <i>Педагог-організатор</i> 2. Тиждень англійської мови. <i>Учитель англійської мови.</i>	1. Підведення підсумків атестації педагогічних працівників та завдання з атестації на наступний рік. <i>Директор школи.</i> 2.Перевірити стан викладання основ здоров'я і географії у. 5 -9 класах. <i>Дирекція школи.</i>	Засідання атестаційної комісії, видача атестаційних листів	Випуск газети «Батьківський всеобуч» <i>Заступник директора</i>	1. Робота на пришкільних ділянках. <i>Учитель трудового навчання, біолог.</i> Складання графіка відпусток. працівників школи. <i>Дирекція школи, профком.</i>
04-08.		Тиждень біології. <i>Учитель біології</i>	Всесвітній день здоров'я. Урок здоров'я. Веселі старту для учнів 1-9 класів. <i>Учитель фізкультури.</i> Акція «Черкащина-край квітів і добра». <i>Учитель біології</i>	Перевірка ведення учнівських зошитів і щоденників. <i>Заступник директора.</i>			

вересень	Ціннісне ставлення до себе	Ціннісне ставлення до сім'ї, родини, людей	Ціннісне ставлення до праці	Ціннісне ставлення до природи	Ціннісне ставлення до мистецтва	Ціннісне ставлення до суспільства і держави
01.-03.09	Тематичний тиждень "Рідна школа". Випуск газет, оформлення класних куточків, стендів. <i>Класні керівники, класоводи.</i>	Свято першого дзвоника. Педагог-організатор. Батьківські збори Класні керівники, класоводи Зустріч з батьками учнів 1 класу. Класовод 1 класу.		Озеленення класів. Операція "Затишок".		Проведення уроку "Черкащина— моя ти вишиванка" Класні керівники, класоводи
07-10.09	Олімпійський тиждень. Заходи олімпійського тижня. Учитель фізкультури. Тиждень безпеки дорожнього руху. Виставка малюнків, години спілкування. Учитель основ здоров'я, образотворчого мистецтва, класоводи.					
14-18.09			Вересневі зустрічі в шкільній бібліотеці. Знайомство з новою літературою. Година спілкування "Ціна твого підручника" <i>Бібліотекар Коваленко В.Г.</i>	Свято—презентація "Барви Черкащини" Учитель біології Костенко А.М.		
21-25.09		22 вересня — день партизанської слави. Години спілкування по класах		Тиждень туризму.. Туристична прогулянка "До чистих джерел". Екологічна стежка до лісу. Змагання, конкурси. Учитель географії Костенко А.М.	Художня галерея. "Я малюю світ", присвячена Міжнародному Дню миру. Учитель образотворчого мистецтва, класоводи	

Відповідно до річного плану роботи школи і методичної ради окремо складено календар методичної роботи на навчальний рік.

Місяць Заходи	Вересе	Жовте нь	Листопа д	Груден ь	Січень	Лютий	Березе нь	Квітень	Травен ь
Засідання методичної ради	х		х		х		х		х
Робота творчих груп	х	х	х	х	х	х	х	х	х
Семінар-практикум				х педра да					
Тижні МО			х почат кові класи	х Сусп.. -гум.		х Прир.- мат.	х Малод освідч ених учите лів	х класних керівників	
Тижні педмайстерності			х						
Творчі звіти							х		
Методичні виставки			х			х			
Науково-практичні конференції			х						
Круглий стіл, аукціон педагогічних ідей				х метод ична рада кругл ий стіл			х Аукці он Творч а група	х методрада круглий стіл	
Атестація		х					х		
Школа молодого вчителя	х		х		х		х		
Школа педмайстерності						х Декад а ініціат иви і творч ості			
Методичні бюлетені	х	х	х	х	х	х	х	х	х
Засідання МО	х		х		х		х		
Учитель року			х						

В управлінській ланці повноваження чітко розподілені. Яким би компетентним не був керівник, він не зможе сам осилити весь об'єм управлінської роботи, а тому потрібно вміти делегувати повноваження. Особливо делегування потрібні при виконанні наказів районного відділу освіти, так як шкільна робота наперед спланована і вже визначені виконавці.

За наслідками навчально-виховної роботи пишеться наказ, у якому відзначаються вчителі, що виконали добросовісну роботу, та ті, що мають недоліки у роботі. Стимулом для подальшої активної роботи може бути представлення до нагородження кращих учителів грамотою відділу освіти, просування по кар'єрній сходинці, доручення важливої справи, підвищення категорії, збільшення педагогічного навантаження.

Ефективність діяльності — це комплексна характеристика реальних результатів діяльності НВК з урахуванням ступеня відповідності цих результатів головній меті шкільної освіти, концепції та завданням розвитку, а також з урахуванням ресурсів НВК та часу досягнення цих результатів. Колектив НВК має спільну мету, обумовлену світовими, державними, регіональними тенденціями розвитку освіти. Ці обставини роблять завдання оцінювання цільової ефективності НВК надзвичайно відповідальним і складним.

Проте у роботі з педагогами спостерігається загострення таких протиріч між:

- зростаючими вимогами до рівня професійної діяльності педагога й неготовністю вчителя до створення педагогічного простору, що забезпечує реалізацію індивідуальних навчальних програм, формування соціальних компетентностей;
- образом професійної діяльності, що затвердився, педагога з творчою спрямованістю педагогічного мислення та сформованою моделлю професійної освіти, зорієнтованої переважно на традиційну «знаннєву» парадигму педагогічної діяльності;
- необхідністю мобільно реагувати на безупинно мінливі вимоги до розвитку

суб'єктів освітнього процесу й характером сформованої системи підготовки педагога;

- соціальним замовленням на висококомпетентного фахівця та відсутністю розроблених механізмів у подоланні таких негативних явищ, як ранні педагогічні кризи, педагогічне виснаження, уповільнення та припинення професійного росту педагога.

Тому робота заступника полягає в створенні позитивного мікроклімату в колективі, уміння залагоджувати конфліктні ситуації у колективі, допомога у роботі.

II. Реалізація виховних завдань школи

У центрі сучасної педагогіки розвиток особистості школяра, який повинен володіти певними якостями:

- гнучко адаптуватися у мінливих життєвих ситуаціях;
- самостійно та критично мислити;
- уміти бачити та формувати проблему, знаходити шляхи раціонального її вирішення;
- усвідомлювати, де і яким чином здобуті знання можуть бути використані в оточуючій його дійсності;
- бути здатним генерувати нові ідеї, творчо мислити;
- грамотно працювати з інформацією;
- бути комунікабельним, контактним у різних соціальних групах, уміти працювати в колективі, у різних галузях, різних ситуаціях, легко запобігати та вміти виходити з будь-яких конфліктних ситуацій;
- вміти самостійно працювати над розвитком особистої моральності, інтелекту, культурного рівня.

Для реалізації таких якостей треба створити певні умови співпраці: учитель—учень.

Тому **головними завданнями НВК** у виховній роботі є:

- Виховання шанобливого ставлення до рідної мови, національних цінностей українського народу й інших народів та націй;
  - Формування й розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, підготовленої до професійного самовизначення;
  - Розвиток особистості учня, його здібностей, наукового світогляду;
  - Виховання свідомого ставлення до свого здоров'я, здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження й зміцнення фізичного й психічного здоров'я учнів;

- Створення умов для оволодіння наукових знань про природу, людину, суспільство й залучення учнів до науково-дослідної й пошукової роботи.
- Формування громадських, соціальних рис особистості громадянина України;
  - національної самосвідомості;
  - розвиненої духовності;
  - готовності взяти на себе соціальну та громадську відповідальність;
  - загальної культури (моральної, правової, трудової, фізичної , естетичної, етичної, екологічної).

Для цього педагогічний колектив Воронівського НВК реалізує виконання Закону України «Про загальну середню освіту»; «Основних орієнтирів виховання».

Це дає можливість забезпечити розвиток творчих здібностей дитини на основі загальнолюдських та національних цінностей; створення умов для самореалізації дитини та постійної потреби в самовдосконаленні, формування основ культури спілкування та побудови міжособистісних стосунків, формування ціннісних орієнтацій, що будуються на абсолюті добра як найважливішої цінності Школа працює за виховною системою : **«Виховання громадянина — патріота своєї держави»**. Основним напрямком виховної роботи Воронівського НВК є громадянське виховання, формування свідомого громадянина, патріота, професіонала, людину з високими особистісними якостями й рисами характеру, сучасним світоглядом і способом мислення, почуттями, вчинками та поведінкою, спрямованими на саморозвиток та розвиток демократичного громадянського суспільства в Україні.

Виховна система Воронівського НВК: має такі принципи :

- 1.Єдність національного і загальнолюдського.
- 2.Комфортність кожної дитини та дорослого в школі.
3. Особистість учня — головна цінність.
4. Єдність навчання і виховання.

5. Духовна насиченість шкільної життєдіяльності дітей. Виховання неможливе без виховання емоцій та естетичної свідомості.
6. Системність виховання.
7. Творчість вчителя — найважливіша ознака педагогічної культури.
8. Союз дітей та дорослих — загальна мета виховної школи.
9. Диференціація та індивідуалізація виховного процесу.
10. «Все своїми руками».
11. «Немає останнього часу роботи вчителя, а є остання на сьогодні проблема дитини».

Система виховної роботи Воронівського НВК реалізується за напрямками:

1. Я і закон.
3. «Мій край, моя земля—Городищина рідна».
4. «У здоровому тілі— здоровий дух!».
5. «Умій відчувати поряд себе людину».
6. Світ навколо мене».

Ми проводимо такі форми виховної роботи:

- Уроки;
- Екскурсії;
- Спортивні гуртки;
- Шкільні та класні свята;
- Лекторії для учнів та батьків: «Батьківський всеобуч», «Твої права», «Вивчаємо Декларацію прав людини», «Конвенція ООН про права дитини».
- Конкурс «Кращий клас року»;
- Конкурс «Кращий учень у різних номінаціях»;
- Співпраця з Радою ветеранів села Воронівки;

- Зустрічі з захопленням;
- Пропаганда здорового способу життя;
- Колективні та індивідуальні форми;
- Батьківські збори;
- Зустрічі з ветеранами та учасниками бойових дій;
- Екскурсії в державні та шкільні музеї;
- Ділові та рольові ігри;
- Подорож по предмету «Читай-Школо».
- Етичні тренінги.

Кожен клас працює за своєю виховною системою, підпорядкованою загальній, шкільній.

Однією із форм роботи з учнями є учнівське самоврядування.

Учні нашої школи об'єднані у дитячий осередок "Промінь", що складається з трьох гуртів: барвінчат, весельчат і старшокласників.

Структура дитячого осередку

"Промінь"

Кожен гурт має свій девіз.

Барвінчата : *"Наш дружний барвінковий гурт завжди готовий до подорожі в країну "Веселкову".*

Весельчака : *"У вирі веселкового життя крокуємо ми до майбуття"*

Старшокласники : *"Жити— Україні служити".*

Наша спілка живе за такими заповідями:

- цінуй те, що дала тобі природа;
- здоров'я— найбільше багатство , дбай про нього ;
- те, що можна зробити сьогодні, не відкладай на завтра;
- без праці хліб не родить, троянди не квітнуть, тому запам'ятай таку заповідь: працювати повинен кожен, вчитись нуколи не пізно;
- знай і дотримуйся хорошого тону;
- будь справедливим і в своїх вчинках і звинуваченнях

Наша спілка працює за **законами**:

Єдності слова і діла,
Честі і совісті,
Дружби і товариськості,
Турботи і милосердя

Члени осередку склали свої заповіді, яких дотримується в життєвому середовищі:

- цілуй те, що дала тобі природа;
- здоров'я – найбільше багатство, дбай про нього;
- те, що можна зробити сьогодні, не відкладай на завтра;
- без праці хліб не родить, троянди не квітнуть, тому запам'ятай заповідь: працювати повинен кожен, вчитись ніколи не пізно;
- знай і дотримуйся хорошого тону;
- будь справедливим і у своїх вчинках, і у звинуваченнях;
- людина з втраченим почуттям сорому не може називатися людиною;
- поважай співбесідника, навіть якщо ти з ним не згідний;
- вчись жити за законами добра і краси;
- суперечки, конфлікти з іншими вирішуй з позиції розуму;
- прислухайся до думок інших і зважай на них;
- будь доброзичливим, веселим, поступливим;
- знай, що твій обов'язок – **навчатись!**

Учнівське самоврядування очолює Президент школи. Представники Президента школи формують Парламент, який працює за такими напрямками:

Навчально-виховний сектор

- організовує допомогу учням в разі потреби;
- надає допомогу в організації предметних тижнів та тематичних вечорів вчителям та педагогу-організатору;
- проводить заходи, спрямовані на підвищення якості знань учнів .

Морально-правовий сектор

- надає допомогу педагогічному колективу школи щодо здійснення контролю за дотриманням учнями зразкової поведінки;
- організовує чергування класів по школі;
- здійснює контроль за станом поведінки безпосередньо у кожному класі.

Спортивно-масовий сектор

- представники сектору надають допомогу вчителю фізичної культури у організації та проведенні спортивних та спортивно-розважальних заходів;
- слідкують за наявністю спортивної форми та спортивного взуття в учнів на уроках фізичної культури.

Культурно-масовий сектор

- організовує і проводить різноманітні виховні заходи, спортивні конкурси, змагання;
- організовує конкурси-огляди художньої самодіяльності, гру «Лідер», КРП «Кращий актив школи»;
- пропагує норми культурної поведінки, правила поведінки.

III. Напрямки реалізації проекту «Якісна освіта — сільським дітям» реалізації

Для реалізації якісної освіти наших учнів колектив працює за проектом «Якісна освіта — сільським дітям». Ми проаналізували можливості педагогічного і учнівського колективів, батьківської спільноти, громадських організацій і визначили напрямки цього проекту, форми та очікувані результати. Напрямків вибрали шість : підвищення якості освіти, відкриття обдарованих дітей, зміцнення здоров'я учнів, створення матеріальної бази школи, фінансування школи, психологічний шкільний центр. Схематично це виглядає так:

Напрямок	Виконавці	Форми роботи та реалізація	Очікувані результати
I.Підвищення якості освіти	учителі	1.Використання інноваційних підходів у навчанні та вихованні 2.Самоосвіта учителя 3.Широкий вибір учнями варіативної частини предметів 4.Методична робота школи 5.Професійний відбір учителя	1.Самовдосконалення майстерності учителя 2. Зацікавленість учнів до навчання 3. Результативність роботи учительського і педагогічного колективів

II. Відкриття обдарованих дітей	учителі батьки	1. Диференційований підхід у навчанні та вихованні учнів 2. Впровадження інноваційних методів навчання і виховання 3. Діагностика та анкетування учнів 4. Гурткова робота 5. Широкий вибір учнями варіативної частини предметів 6. Партнерські відносини між вчителем і учнем 7. Спільні проведення педрад і нарад з представниками учнівського самоврядування	1. Розвиток здібностей учнів 2. Використання набутих знань для продовження навчання у вищих навчальних закладах I-II акредитації та здобуття повної середньої освіти 3. Формування профорієнтаційної компетентності 4. Самовдосконалення професійної майстерності учителя 5. Тісна співпраця педагогічного, батьківського і учнівського колективів
III. Зміцнення здоров'я учнів	Учні	1. Спортивні гуртки	1. духовно й психічно здоровий громадянин
	Педколектив	2. Спортивні змагання	2. Дотримання здорового способу життя
	батьки	3. Гурткова робота	3. Виховання поваги

		4.Тижні здоров'я	до національних традицій
		5.Повноцінне харчування	
		6.морально-естетичне виховання	
IV. Створення матеріальної бази школи	Педколектив Батьки Державні установи Спонсори	1.Оснащення кабінетів наочним матеріалом та шкільним інвентарем 2.Комп'ютеризація класних кімнат	1.Наявність матеріально-технічної бази школи 2. використання ІКТ на уроках 3.Комп'ютерна грамотність учнів та вчителів
V. Фінансування школи	Державні установи Спонсори Батьки	1.Створення добровільних кооперативів фінансування сільських шкіл з числа спонсорів, підприємців 2.Створення центру батьківського фінансування	1. Використання коштів для зміцнення матеріально-технічної бази 2. Використання коштів для відзначення результативності роботи учнів та вчителів
VI. Психологічний шкільний центр	педколектив	1.Створення психологічного центру в школі 2.Тренінгові заняття	1. Розв'язання конфліктних ситуацій учень-учень, учитель-учень, учитель-

			<p>учитель, батько-учень, батько-учитель.</p> <p>2. Підготовка до життя дітей .</p>
--	--	--	---

З реалізації програми Основних напрямків виховання передбачаються такі завдання:

Напрямки	завдання	Форми роботи	виконавці	Очікувані результати
1.Ціннісне ставлення до себе	1.Створення індивідуальної програми самоствердження особистості строком на 5 років . 2. Формування здорового способу життя.	1.Тести 2.Тренінги 3.Анкетування 4.Години відвертості 5. Портфоліо учня 6.Проект «Школа сприяння здоров'ю».	Учні Вчителі батьки	1.Самовдосконалення особистості 2. Підвищення рівня вихованості 3.Дотримання здорового способу життя. 4. Дотримання етики спілкування в майбутній сім'ї.
2. Ціннісне ставлення до сім'ї, родини, людей	1.Вивчення історії села, своєї родини.	1.Проект «Майстри села», «Відомі люди села». 2. Дослідження фольклорних традицій рідного села.	Учні Вчителі батьки	1.Повага до сім'ї, родини, людей. 2. Повага до традицій українського народу, свого села.

		<p>3. Поповнення української світлиці народними виробами сільських майстрів.</p> <p>4. Догляд за братською могилою.</p> <p>5. Спільні родинні свята «Школа-родина».</p>		<p>3. Повага до історії свого народу.</p> <p>4. Тісні родинні стосунки в сім'ї.</p>
3. Ціннісне ставлення до суспільства і держави	1. Вивчення народознавства, краєзнавства.	<p>1. Екскурсії по рідному краю.</p> <p>2. Оформлення зали бойової слави</p> <p>3. Створення музею школи.</p>	Учні Вчителі батьки	<p>1. Любов до рідного краю.</p> <p>2. Повага до історії свого народу.</p> <p>3. Патріотизм у дії.</p>
4. Ціннісне ставлення до мистецтва	<p>1. Розвиток творчих здібностей учнів.</p> <p>2. Виховання естетичних почуттів.</p>	<p>1. Оформлення галереї художника М. Веремєнка.</p> <p>2. Музичні вітальні.</p> <p>3. Гурткова робота.</p> <p>4. Виставки учнівських робіт.</p>	Учні Вчителі батьки	<p>1. Естетичний смак у житті.</p> <p>2. Прищеплення любові до мистецтва.</p> <p>3. Виховання наполегливості.</p> <p>4. Відчуття краси слова і музики.</p>
5. Ціннісне ставлення до природи	1. Виховання любові до природи.	<p>1. Екскурсії по рідному краю.</p> <p>2. Акція «Квіти</p>	Учні Вчителі батьки	<p>1. Повага і любов до природи.</p> <p>2. Екологічно</p>

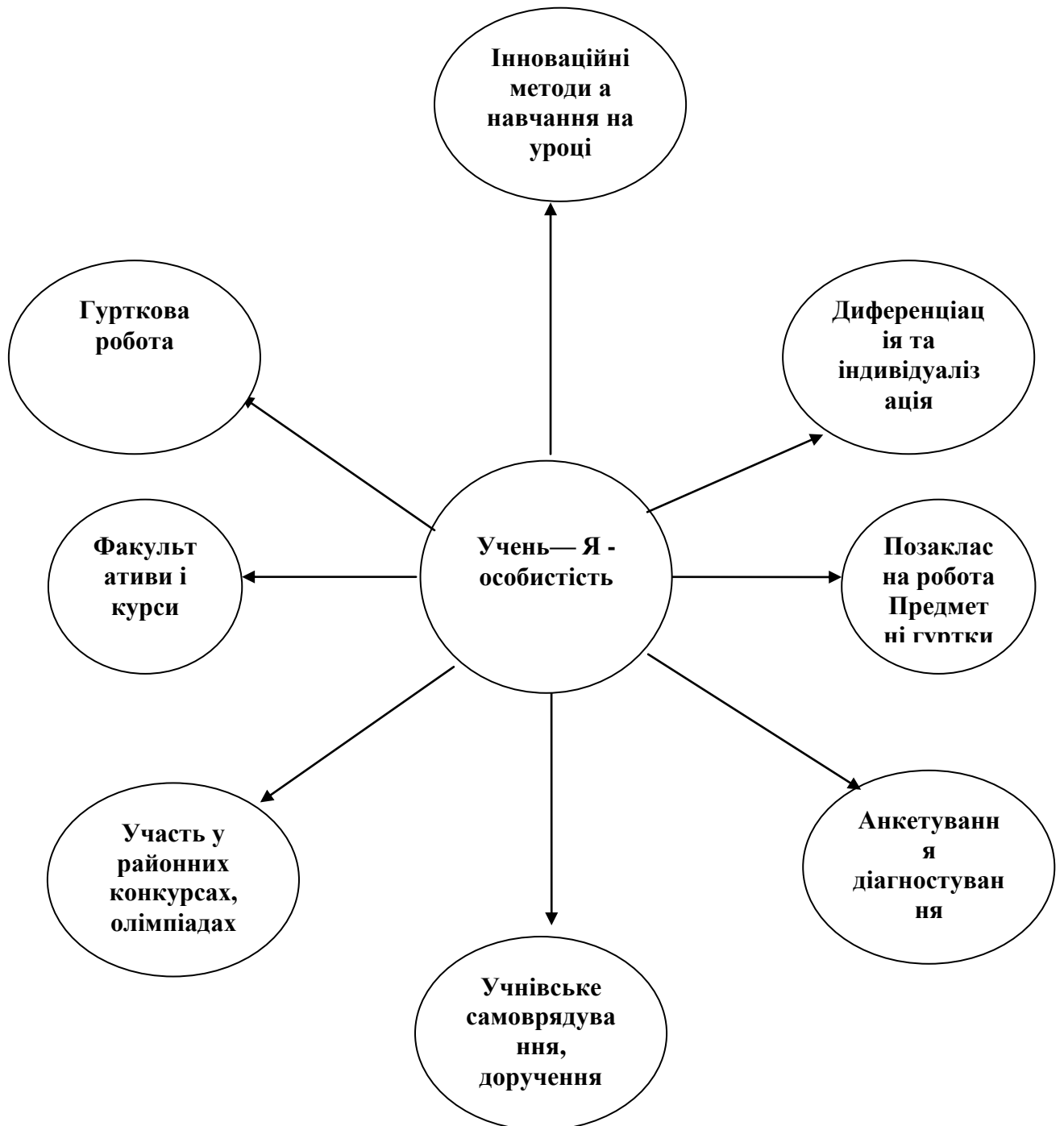
	<p>2. Прищеплення трудових навичок.</p> <p>3. Виховання естетичних почуттів.</p>	<p>біля школи», «Квітковий годинник».</p> <p>3. Проекти «Зелений клас», «Зимовий сад».</p> <p>4. Проект «Сад-дослідна ділянка» (спостереження за ростом рослини протягом 5 років, ведення щоденників).</p> <p>5. Екологічна програма: акція «Черкащина— край квітів і добра»</p>		<p>грамотний випускник.</p> <p>3. Відчуття краси природи.</p>
<p>6. Ціннісне ставлення до праці</p>	<p>1. Виховання поваги до людей праці.</p> <p>2. Професійна компетентність випускника.</p> <p>3. Виховання любові до праці.</p>	<p>1. Профорієнтаційна робота.</p> <p>2. Анкетування.</p> <p>3. Тестування.</p> <p>4. Години спілкування .</p> <p>5. Тренінги.</p> <p>6. Проект «Моя майбутня професія».</p> <p>7. Екскурсії на виробництво.</p> <p>8. Зустрічі з</p>	<p>Учні Вчителі батьки</p>	<p>1. Повага до людей праці.</p> <p>2. Правильний вибір професії.</p> <p>3. Здоровий спосіб життя.</p>

		випускниками «Успішний підприємець», «Успішний лідер».		
--	--	---	--	--

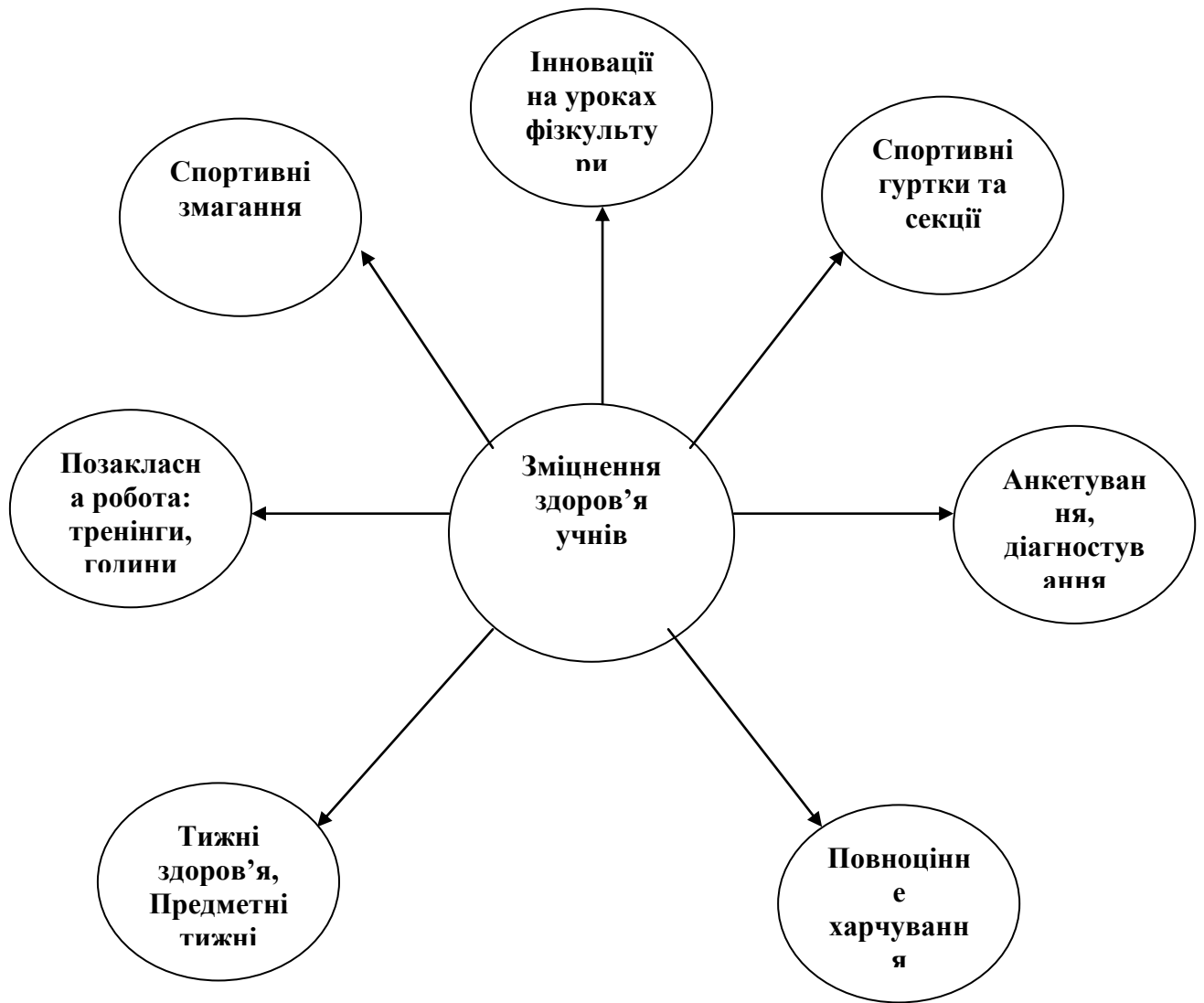
I. Підвищення якості освіти відбувається за такою схемою:

II. Відкриття обдарованих дітей

III. Зміцнення здоров'я учнів

IV. Створення матеріальної бази школи

Для підвищення якості знань, реалізації виховних завдань, професійного росту учителя необхідно створювати міцну матеріально-технічну базу школи. Деякі напрацювання у нашій школі є. Особлива увага приділяється комп'ютеризації закладу. Є невеликий комп'ютерний клас, встановлено комп'ютер у бібліотеку. Очікується підведення Інтернету. Учні 8-9 класів вивчають курс користувача, предмет інформатику. Все частіше учителі використовують комп'ютер у підготовці до уроку. Творі учителі облаштовують класні кімнати наочністю, використовують дидактичний матеріал на уроках. Особливо доцільно використання таких засобів роботи для індивідуалізації та диференціації у навчанні, що є головним у малокомплектній школі.

V. Районний центр психологічної служби здійснює допомогу учням та вчителям у вирішенні конфліктних питань, міжособистісних взаємин між учнями, між учнями і батьками, між учнями та вчителями. Є позитивні результати після консультацій з психологом.

Бібліографія

- Борзенкова Т.А. Тематичний контроль у дії.—Завуч, № 35, 2007
- Борзенкова Т.А. Управління ефективною діяльністю вчителя.—Завуч, № 2, 2008
- Закон України про освіту. <http://jurisconsult.net.ua/zakoni/271-zakon-ukrayini-pro-osvitu.html>
- Громадянське виховання..—<http://osvita.ua/school/upbring/5904>
- Концепція загальної середньої освіти.
<http://www.mon.gov.ua/education/average/concept.doc>
- Концепція громадянського виховання . khp.org ::
- Основні орієнтири виховання учнів 1-12 класів загальноосвітніх навчальних закладів . <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=education/average>
- Проект «Рівний доступ до якісної освіти в Україні».—Завуч, № 13, 2009
- Форми громадянського виховання. <http://khp.org/index.php?id=976002302>